

ÅRSBERETNING 2017

Kontaktinformation: Centerleder Michael Schelde – teoms@cas.au.dk T: 28992591

Grundtvig Centeret har flg. formål:

1. Digitalisering og præsentation af Grundtvigs trykte værker med indledninger, kommentarer og manuskriptbeskrivelser via en netbaseret løsning: www.grundtvigsværker.dk
2. Forskning, undervisning og formidling om Grundtvig, hans forfatterskab og virkningshistorie.

ad 1. Digitaliseringen af Grundtvigs værker

Der oplastes årligt tekster pr. 1. maj og 1. november. Nedenfor gengives en oversigt over de tekster, der er oplastet henholdsvis 1. maj og 1. november 2017. Antallet af tekstudgivelser lever til fulde op til de aftalte målsætninger for centeret.

Der er udsving mellem de enkelte versioner, idet flere udgivelser kan strække sig hen over de enkelte versioner. I kolonnen »Anm.« angives hvilke dele, der er afsluttet:

T = kritisk etableret tekst, faksimiler og evt. tekstredigørelse

K = punktcommentarer

I = indledning og evt. tekstredigørelse

I optællingen af det samlede antal sider til hver version tæller værker med anmærkning kun halvt.

Version 1.10 (upload 3. maj 2017)					
År	SJ	Titel	Udgiver	Sider	Omf.
1815	251	Kvædlinger	KV	498	I+K
1816	297_1	Danne-Virke [Fra de gamle, glemte Dage]	IMK / VAP	15	I+K
1816	297_2	Om dansk Poesi, Sprog og Historie	VAP	20	I+K
1816	297_8	Havfruen og Danne-Dronningen	IMK	10	I+K
1816	297_9	Om historisk Vidskab	JT	26	
1816	297_12	Om Krønikens Dyrkning	JT	50	
1816	297_13	Saga om Haldans Sønner og Harald H.	KV / JL	36	I+K
1817	306_5	Om Bruneborg-Slaget	VAP	14	
1817	306_6	Kæmpevisen om det samme	VAP	8	
1817	306_7	Efter-Klangen	VAP	8	
1817	306_14	Emund Lagmands Saga	KN	16	
1817	310	Psalmer til Jubel-Festen 1817	ELR	8	
1819	342_6	Stykker af Skjoldung-Kvadet eller Bjovulfs ...	VAP	24	T
1819	348	Den ny Udgave af Snorres Edda	VAP	3	
1820	351	Langt høiere Bjerge saa vide paa Jord	HY	3	
1823	376	Naar Holger han drager fra Jorsal fro...	KSR	4	
1824	402	Trøstebrev i Sorgen over Kong Valdemar ...	IMK	8	I+K
1826	431/438	Om den sande Christendom	ST	100	
1826	438_1	Dansk Tedeum	ELR	6	I+K
1826	445	Jens Baggesen	KSR	3	
1828	472	Blaa-Lysene [Hvor Blaa-Lys blinke ved...]	IMK	1	

1829	477A	Krønike-Riim	NHB	187	T
1832	499(a)	Subskriptionsplan paa en Haandbog ...	NHB	1	
1832	502A	Historiske Psalmer og Rim, L.C. Hagen	ELR	202	K
1838	605_1	Chor [Fædrelandet / Lyset tindrer ...]	SHP	3	
1838	605_2	Ving-Thors Hammer	SHP	9	
1839	636_2	Vølunds Værksted	SHP	7	
1840	670	Andragende vedrørende Sognebaandets...	KV	3	
1840	671	Petition mod forandring i statsforfatningen	KV	2	
I alt **				772	

Version 1.11 (upload 1. november 2017)					
År	SJ	Titel	Udgiver	Sider	Omf.
1813	209	Hvad skal vi gjøre, at vi kan arve det evige Liv	NHB	31	I+K
1815	269	Heimdall. Dansk Nytaars-Gave for 1816	KSR	288	T
1816	294	Kundgiørelse angaaende Udgaven af Saxo...	VAP	4	
1817	309A	Udsigt over Verdens-Krøniken	JT	720	T
1817	313	Hvorledes gaaer det med Saxo og Snorro?	VAP	3	
1818	324	Hvad kommer der ud af al den Vind med Saxo...	VAP	7	
1819	342_6	Stykker af Skjoldung-Kvadet eller Bjovulfs ...	VAP	24	I+K
1820	352	Ved Geheimeraadinde Sophie's Grav	ELR	1	
1826	444 m.fl.	Om Christendommens Sandhed	ST	279	T
1828	469	Ved Sølv-Brylluppet den 4de Mai 1828	VAP	3	
1829	477A	Krønike-Riim	NHB	187	I+K
1833	512	Christoffer Columbus	NHB	5	
1832	500	Rasmus Christian Rask	KV	3	
1833	515	Ved Povel Glahns og Marie Blichers Sølv-Bryllup	KV	3	
1834	531	Bispinde Fabritius [Stille, stille! dæmpet Klinge]	ELR	3	
1835	551	Subskriptionsindbydelse på Haandbogen II	NHB	1	
1838	595	Subskriptionsindbydelse på Haandbogen III	NHB	1	
1841	709	Bjovulfs Drape eller det Oldnordiske Heltedigt	VAP	57	
1841	710	[Ny] Subskriptionsindbydelse på Haandbogen III	NHB	1	
1844	791A	Brage-Snak om Græske og Nordiske Myther	SHP / SB	400	I+K
1845	808A	Danske Ordsprog og Mundheld	KSR	123	I+K
1865	1377	[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole]	HY	2	
1866	1394	[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole]	HY	1	
1866	1401	[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole]	HY	1	
1867	1417	[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole]	HY	2	
1867	1422	[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole]	HY	1	
1868	1427	[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole]	HY	1	
1869	1431	[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole]	HY	2	
1869	1437	[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole]	HY	1	

1870	1454	[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole]	HY	1	
1871	1460	[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole]	HY	1	
1871	1466	[Tale ved åbningen af Marielyst Højskole]	HY	2	
I alt **				1133	
Version 1.10 + 1.11 (772 + 1133)				1905	

** Værker med anmærkning i kolonnen 'Omf.' tæller halvt.

Teksterne er kodet efter den internationale standard TEI. Det gælder også teksterne til indledninger, kommentarer og resursefiler i form af person-, sted-, myte-, bibel- og titeldatabase. Endvidere er der adgang til faksimile i pdf-format.

Udgaven har fortsat i 2017 tilknyttet en editionsfaglig redaktionskomite med flg. medlemmer:

Professor Johnny Kondrup, KU

Professor Niels Jørgen Cappelørn, KU

Docent Flemming Lundgreen-Nielsen (emeriti), KU

Konsulent Espen S. Ore, Oslo Universitet

Der er i 2017 igangsat et initiativ vedr. formidling og bevaring af digitale udgaver. Initiativet sker i et samarbejde mellem Det Kongelige bibliotek, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Grundtvigs Værker, Aarhus Universitet, Institut for Nordiske Sprog og Sprogvidenskab, Københavns Universitet samt DIGHUMLAB. Projektet har realiseret første milestone med etableringen af en fælles TEI-kodebog, der sikrer visning af tekster, der er kodet i overensstemmelse med den vedtagne standard. Der er aftalt milestones for 2018.

ad 2. Forskning, undervisning og formidling

I forlængelse af etableringen af en digitaliseret, videnskabelig udgave af Grundtvigs trykte værker skal Grundtvig Centeret fremme grundtvigforskningen såvel nationalt som internationalt. Således er der oprettet et forskningsmiljø ved Institut for Kultur og Samfund (IKS) ved AU.

Endvidere er der tilknyttet et forskningsnetværk for perioden 2016 – 2019, hvis komite har følgende medlemmer:

Professor Ove Korsgaard, AU (formand)

Professor Niels Henrik Gregersen, KU

Professor Bengt Kristensson Uggla, Åbo Akademi, Finland

Lektor Per Mouritsen, Aarhus Universitet

Adjunkt Lone Kølle Martinsen, Syddansk Universitet

International ekstern evaluering af forsknings aktiviteterne

Juni 2017 gennemførte professor Jan Olav Henriksen, MF, Norwegian School of Theology og associate professor Mark Bradshaw Busbee, Samford University, Alabama, USA en evaluering af centerets forskningsaktiviteter. Der er udarbejdet en rapport med anbefalinger samt et opfølgende notat fra ledelsen af Grundtvig Centeret. Rapporten kan rekvireres hos Grundtvig Centeret.

Forskning

26.-27. Januar: Mythology and “Nation Building”: N.F.S. Grundtvig and His Contemporaries
An International Conference, organized by Paris-Sorbonne University and The Grundtvig Study
Centre, Aarhus University.

Deltagere: Thomas Mohnike University of Strasbourg; Joachim Grage University of Friburg;
Pierre-Brice Stahl Paris-Sorbonne University; Alderik Blom Oxford University; Sophie Bønding,
AU; Joep Leerssen University of Iceland; Jón Karl Helgason University of Iceland; Jens Eike
Schnall University of Bergen; Lone K. Martinsen SDU; Heather O’Donoghue Oxford University;
Stephanie Barczewski Clemenson University; Jürg Glauser University of Zürich; Paula Henrikson
Uppsala University; Simon Halink University of Groningen; Luc Bergmans Paris-Sorbonne
University. Phd. Studerende Sophie Bønding og Pierre-Brice Stahl redigerer en antologi med
konferencernes artikler.

28.-29. August: Konferencen: *History of Emotions in the Nordic 19th Century*
An International Conference organized by *The University of Southern Denmark, Centre for
Nineteenth-Century Studies, (CNCS) and The Grundtvig Study Center, University of Aarhus*

Keynote speakers:

Bennet Zon, Durham University: *Music, emotion and commitment in the long nineteenth century.*
Ove Korsgaard, The Grundtvig Study Center: *Grundtvig, Politics and Social Poetry*

Paper presentation:

- ❖ Kasper Haunstrup Madsen: *Late 19th Century Local Cultural Museums Fostering
Nationalistic Sentiments*
- ❖ Brian Degn Mårtenson: *Sense and Sensibility in Danish Education Politics*
- ❖ Lone Kølle Martinsen: *Army of Lovers: Poets and Frederick VI in the Age of Romanticism*
- ❖ Carina Rech: *Friendship Portraiture and the Emotional Community of Nordic Women
Painters in the 19th Century*
- ❖ Maya Grossmann: *Niels Hansen Jacobsen: Moments of Danish History embedded in
Sculptures*
- ❖ Lone Kølle Martinsen: *Army of Lovers: Poets and Frederick VI in the Age of Romanticism*

Udgivelser – bøger og artikler

På afstand. Forskydninger mellem Grundtvig og Luther. Redigeret af Ove Korsgaard og Michael
Schelde. Forlaget Eksistensen

Denne ene Sommer. Grundtvigs Nyaars-Morgen som symfonisk digtning af Jørgen I. Jensen, i
samarbejde med Forlaget Vartov

Den gode, den onde - Om grundtvigianister og brandtitter. Redigeret af Katrine Frøkjær Baunvig
og Michael Schelde. Forlaget Eksistensen

Livtag med Løgstrup og Grundtvig. Redigeret af David Bugge og Michael Schelde. Forlaget KLIM

Skandinavismen – Vision og virkning. Redigeret af Ruth Hemstad, Jes Fabricius Møller og Dag Thorkildsen. Syddansk Universitetsforlag

Reformation Theology for a Post-Secular Age: Løgstrup, Prenter, Wingren, and the Future of Scandinavian Creation Theology. Edited by Niels Henrik Gregersen, Bengt Kristensson Uggla, and Trygve Wyller. Vandenhoeck & Ruprecht Verlag, Göttingen.

Klaus Nielsen: *Bogen og værket. En introduktion til tekstkritik og boghistorie som litteraturteori*. Museum Tusulanums Forlag

Møller, Jes Fabricius sammen med Anders Holm: **N.F.S. Grundtvig** i:

Luther! 95 Schätze - 95 Menschen: *Begleitbuch zur nationalen Sonderausstellung*. red. / Mirko Gutjahr; Benjamin Hasselhorn; Catherine Nichols; Katja Schneider. Hirmer Verlag GmbH, 2017. s. 382-38

Michael Schelde: *Grundtvigs Internationale virkningshistorie*. Dansk Russisk Forenings Forlag 2017. <http://dkrus.dk/nydkrus/DRF-forlag/forlag-pdf/Grundtvig%20og%20Rusland.pdf>

Michael Schelde: *Human Comes first*. I Church and Life 7 & 8, 2017.

<http://www.churchandlife.org/2017-07-human-comes-first.htm>

http://pure.au.dk/portal/files/121500349/Church_Life_OCT_2017.pdf

Øvrige forskningsinitiativer

22.-24. Maj: Internt seminar med temaet: *Bibelforståelse og bibelsynet på Grundtvigs tid* med flg. program:

Rationalitet og eksistens i N.F.S. Grundtvigs pædagogiske og politiske filosofi – fornuft og følelse i stridbar forening. Præsentation af ph.d.-projekt ved Brian Degn Mårtensson

Johannæisk kristendom. Oplæg og diskussion ved lektor emeritus Jørgen I. Jensen

Bibelsyn hos Grundtvig og en række samtidige. Oplæg og diskussion ved prof. Mogens Müller

Grundtvigs bibelsyn i forhold til samtidens kontroverser imellem luthersk ortodoks inspirationslære og begyndende historisk kritik. Oplæg og diskussion ved prof. Jesper Høgenhaven

Sophie Bønding

21. Marts: Om originalsprog og religionsvidenskab (foredrag)

22. Juni: Paperpresentation i Forum for Grundtvig Studier: *Founding the Community on Old Norse Myths: N.F.S. Grundtvig's Re-Actualisation of Old Norse Mythology*

1. oktober: Poster presentation, *"The Golden Past and the Glorious Future: Founding the Community on Old Norse Myth"*. Trends and Challenges in Early Career Scholarship, Københavns Universitet

Brian Degn Mårtensson

"Eksistens og pædagogik - nogle bemærkninger om og til subjektets stilling i Gert Biestas uddannelsestænkning". I: Grandjean, Lærke og Morsing, Ole (red): *Uddannelse for en menneskelig fremtid. Gert Biestas pædagogiske tænkning*. Aarhus: Klim, 2017 (peer reviewed)

Jes Fabricius Møller

16. Februar: Monarki, konstitutionalisme og offentlighed i Norden 1800-1850 (foredrag)

17. Marts: At ære Grundtvig i monumentets form (foredrag)

20. Marts: The Public Sphere and Freedom of Expression i Denmark 1800-1850 (foredrag)

16. August: Offentlighed og ytringsfrihed i Norden 1815 – 1914, Aalborg Universitet

8. September: Grundtvig og Europa , Grundtvigsk Forum, Vartov

15. September: The Value and Meaning of Dynastic Ties, Greenwich, UK

Undervisning

F 2017: Kandidatuddannelsen, teologi: Erindringskultur og erindringspolitik ud fra reformationsfejring og den grundtvigske reception heraf v/ Carsten Bach Nielsen og Jes Fabricius Møller.

Formidling

Brian Degn Mårtensson

"Med ånd skal land bygges". I: *Friskolebladet*, juni 2017

"Den rene urenhed – en drøftelse af kærligheden til mennesket som absolut postulat i en uren pædagogik". I: Rømer, Thomas Aastrup, Tanggaard, Lene og Brinkmann, Svend (red): *Uren pædagogik 3*. Forlaget Klim

Michael Schelde

11. Marts: Grundtvig: Hvad var det, der gjorde Grundtvigs kristendomsopfattelse til livsoplysning og folkeeje? Eksistens og Kristendom - Et undervisningsforløb for voksne, Aarhus midtby.

5. – 7. Oktober, Danish American Heritage Conference: *A blending of Cultures med et paper med titlen: Fusing Ecology and Theology in the US and Scandinavia*.

28. Oktober: Foredrag på Teologi for Lægfolk, Aarhus: *Forskydninger mellem Grundtvig og Luther*.

Thorstein Balle

I alt 26 foredrag i 2017 om en af flg. emner:

Grundtvigs oplysnings- og skoletænkning eller *Grundtvigs biografi, hans vej til Vartov og hans tanker om kirke og kristendom*.

Andet

Grundtvig Centeret ved Michael Schelde er blevet medlem af repræsentantskabet i Det Danske Kulturinstitut.

Aarhus den 3. April 2018

Michael Schelde
Centerleder